

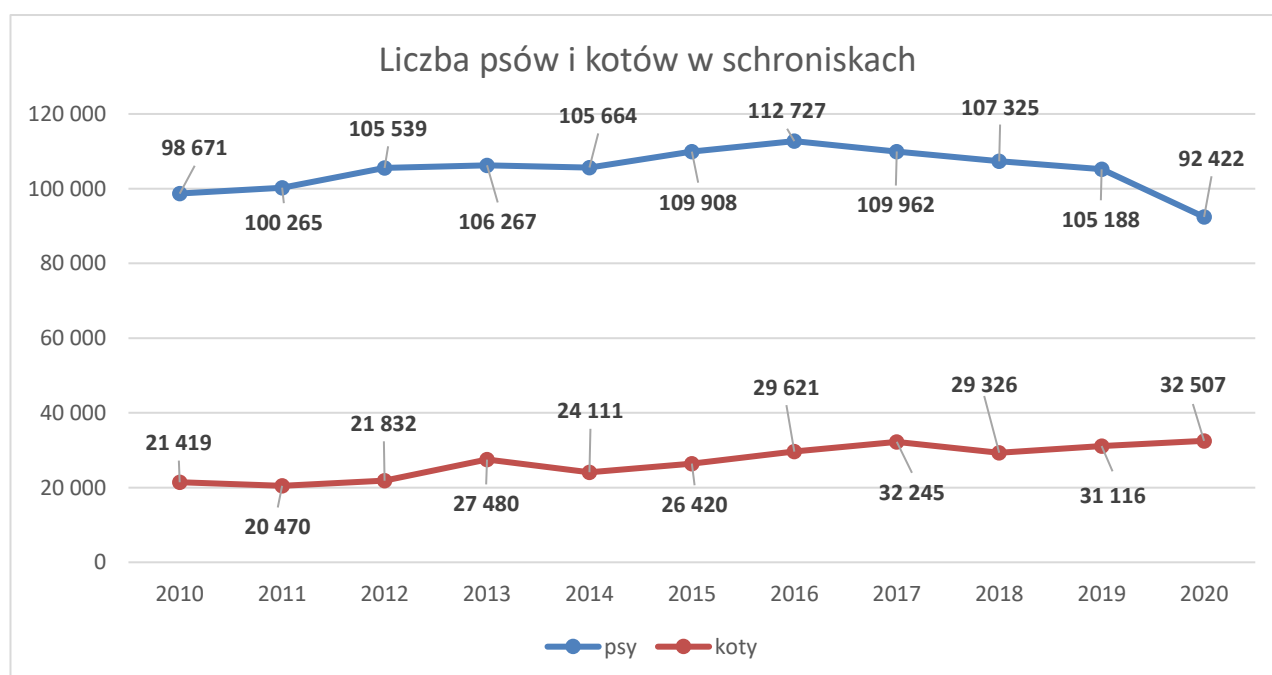
Raport roczny Głównego Lekarza Weterynarii z wizytacji schronisk dla zwierząt za rok 2020

Raport roczny Głównego Lekarza Weterynarii został opracowany na podstawie raportów z wizytacji schronisk dla zwierząt sporządzonych przez powiatowych lekarzy weterynarii. Główny Lekarz Weterynarii otrzymał raporty z 230 schronisk dla zwierząt. W porównaniu z rokiem 2019 liczba schronisk zwiększyła się o 3 podmioty. Spośród 230 skontrolowanych podmiotów, w 80 przebywały wyłącznie psy, a w 150 psy i koty.

1. Liczba zwierząt przebywających w schroniskach

W 2020 roku w schroniskach dla zwierząt przebywały 92 242 psy oraz 32 507 kotów. Liczbę zwierząt przebywających w schronisku wykazano jako sumę liczby zwierząt przybyłych do schroniska w 2020 r. oraz liczby zwierząt przebywających w schronisku na koniec 2019 r.

W porównaniu do poprzedniego okresu referencyjnego, w 2020 r. odsetek psów przebywających w schroniskach spadł o ok. 12%, zaś odsetek kotów przebywających w schroniskach wzrósł o ok. 4%.

Wykres nr 1 Dane dotyczące liczby zwierząt przebywających w schroniskach w latach 2010 – 2020

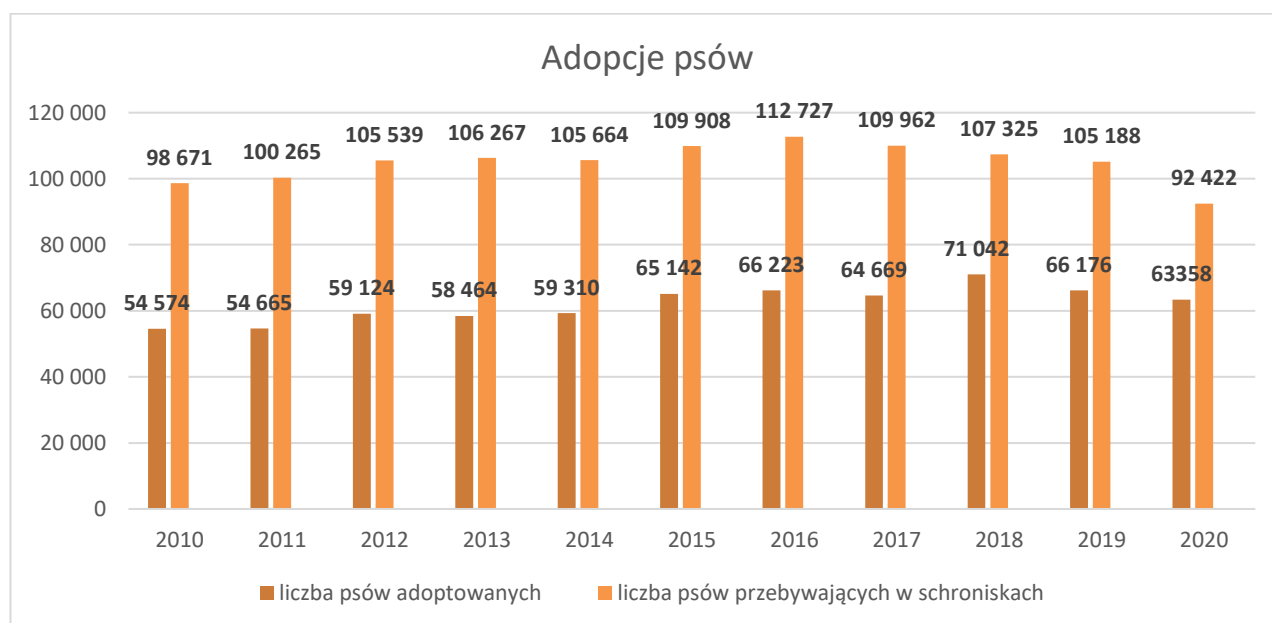
2. Adopcje zwierząt

Dane dotyczące liczby zwierząt przebywających w schroniskach pokazują, że liczba ta cały czas pozostaje na wysokim poziomie. Jednakże dostrzegalnym, pozytywnym zjawiskiem jest utrzymywanie się także wysokiej liczby adopcji zwierząt. Na przestrzeni ostatnich lat corocznie do adopcji oddawano ok. 60% zwierząt przebywających w schroniskach. Należy wyjaśnić, iż podając liczbę adoptowanych zwierząt, uwzględnia się zarówno zwierzęta, które zostały odebrane ze schronisk przez swoich dotychczasowych właścicieli, jak również zwierzęta adoptowane przez nowych opiekunów.

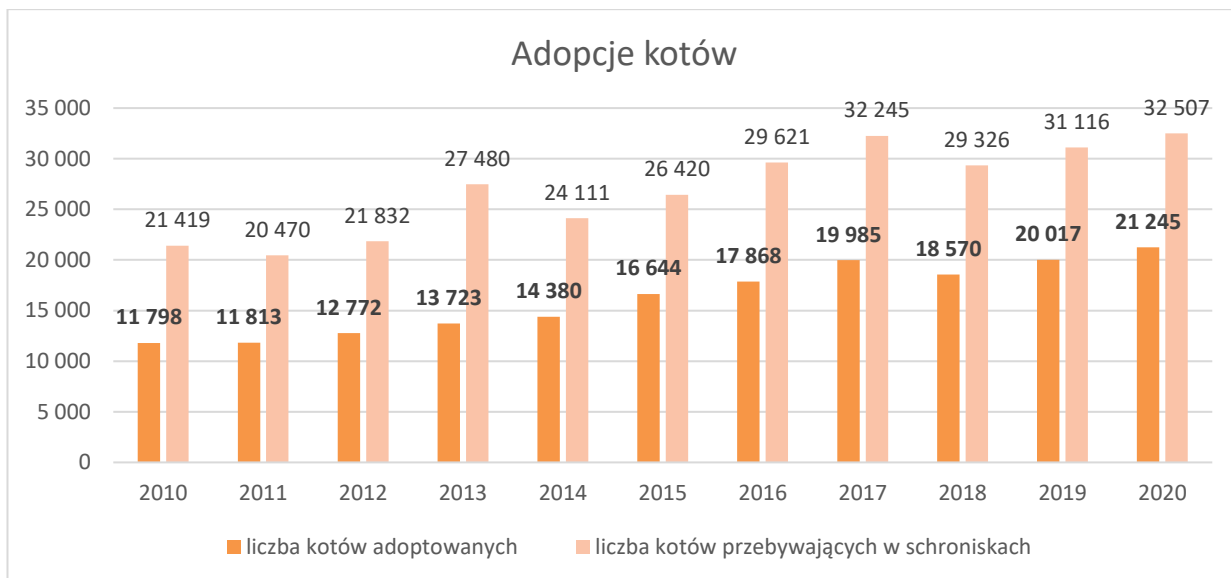
W 2020 r. ze schronisk dla zwierząt adoptowano:

- 63 358 psów, tj. 68,5% psów przebywających w schroniskach;
- 21 245 kotów, tj. 65 % kotów przebywających w schroniskach.

Dane dotyczące liczby psów i kotów adoptowanych ze schronisk dla zwierząt w stosunku do liczby tych zwierząt przebywających w schroniskach, przedstawiają zamieszczone poniżej wykresy.

Wykres nr 2. Liczba psów adoptowanych w stosunku do przebywających w schroniskach w latach 2010 – 2020

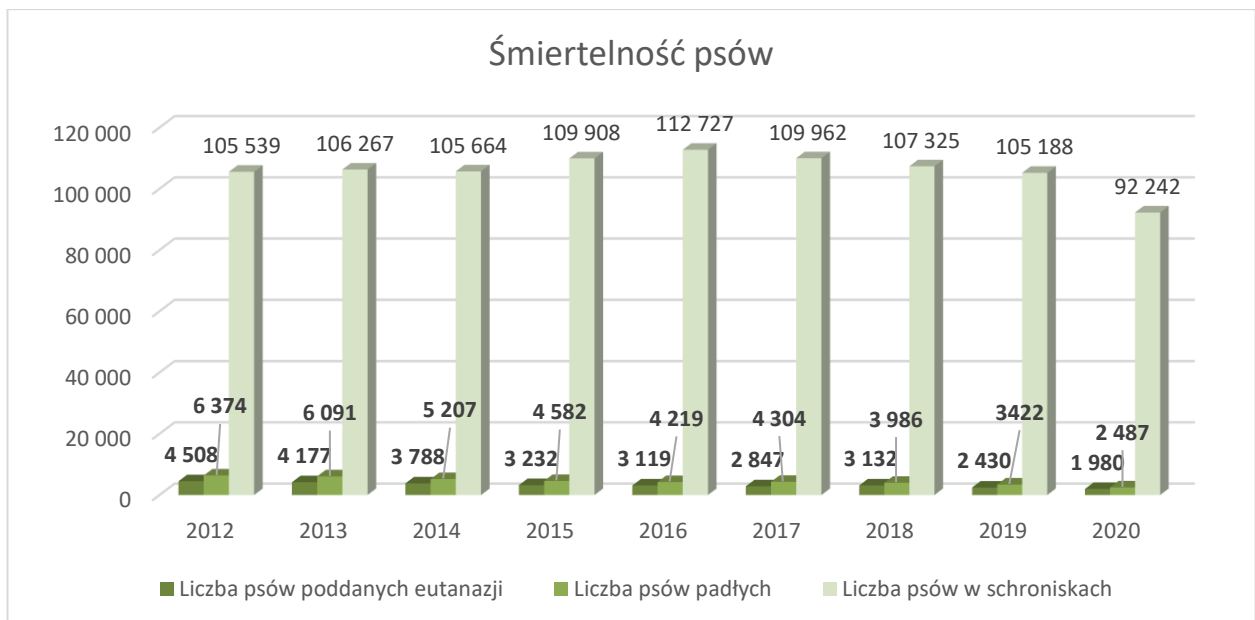
Wykres nr 3. Liczba kotów adoptowanych w stosunku do przebywających w schroniskach w latach 2010 – 2020

3. Eutanazje oraz padnięcia zwierząt

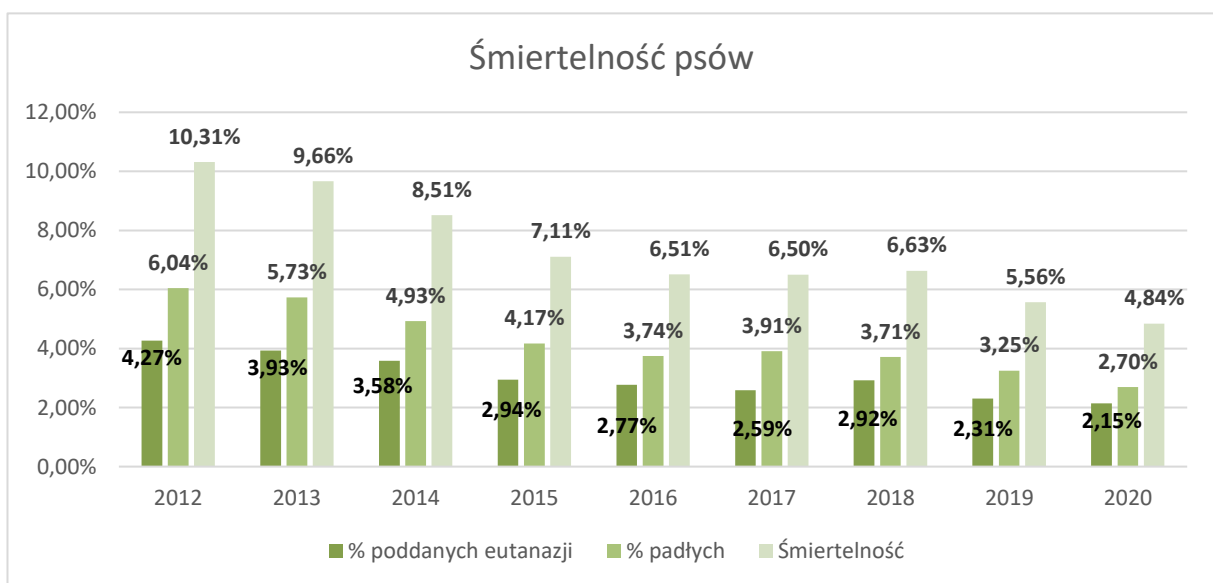
W 2020 r. śmiertelność psów w schroniskach była nieco niższa niż w roku 2019 i wyniosła 4 467 psów. Porównując liczbę zwierząt padłych i poddanych eutanazji do liczby wszystkich psów przebywających w schroniskach, odsetek śmiertelności psów w 2020 r. wyniósł 4,84 %, przy czym odnotowano 2 487 przypadków padnięć, a liczba psów poddanych eutanazji wyniosła 1 980.

Śmiertelność kotów w 2020 r. wyniosła 5 357 zwierząt, pozostała więc na tym samym poziomie co roku ubiegły. Porównując liczbę kotów padłych i poddanych eutanazji do liczby wszystkich kotów przebywających w schroniskach w 2020 r., odsetek śmiertelności wyniósł ok. 16,5%, przy czym odnotowano 2 934 przypadki padnięć, a liczba kotów poddanych eutanazji wyniosła 2 423.

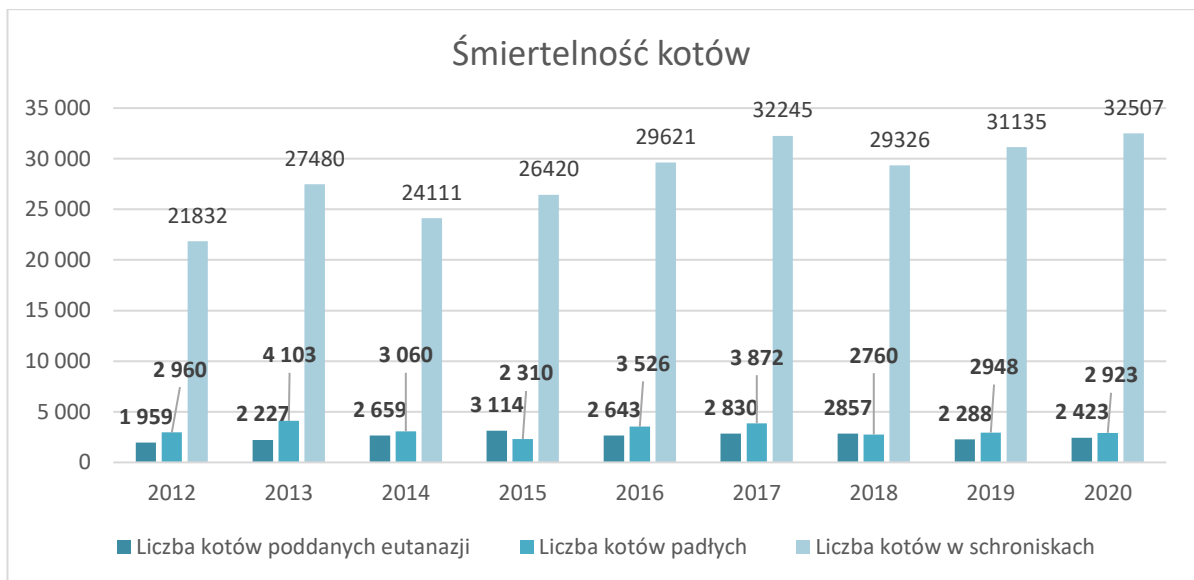
Zestawienia dotyczące poziomu śmiertelności zwierząt w schroniskach przedstawiają poniższe wykresy.

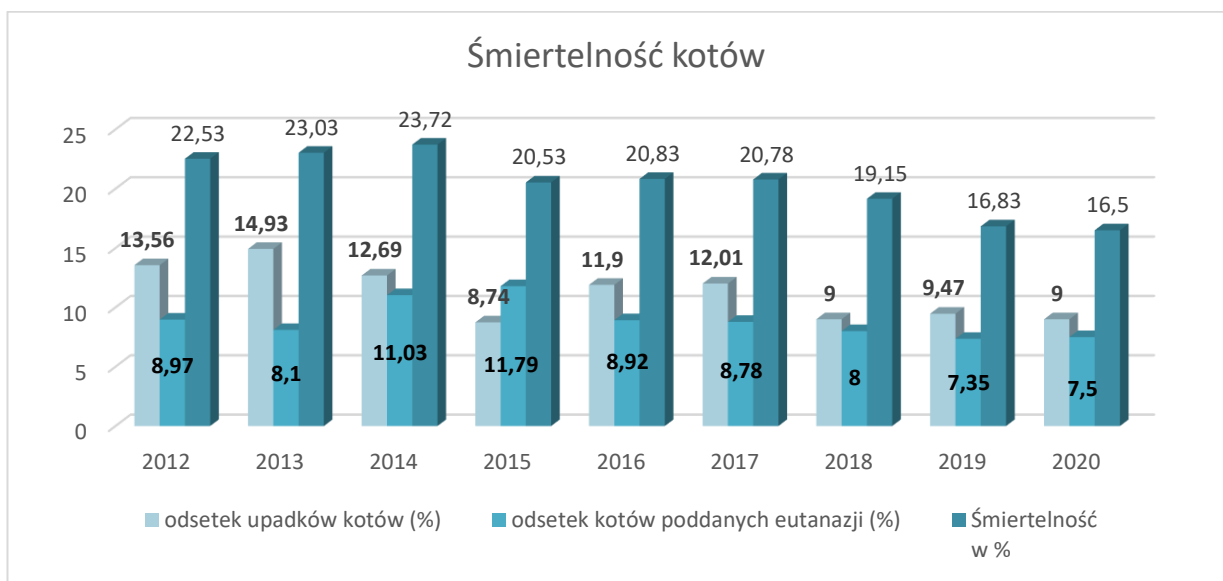
Wykres nr 4. Śmiertelność psów w schroniskach w latach 2012 – 2020

Wykres nr 5. Odsetek padnięć oraz eutanazji psów przebywających w schroniskach w latach 2012 – 2020

Wykres nr 6. Śmiertelność kotów w schroniskach w latach 2012 – 2020

Wykres nr 7. Odsetek padnięć oraz eutanazji kotów przebywających w schroniskach w latach 2012 - 2020

4. Liczba psów i kotów przebywających w schroniskach dla zwierząt na koniec 2020 r.

Liczba zwierząt bezdomnych pozostałych w schroniskach na koniec 2020 r. stanowi różnicę między liczbą zwierząt przebywających w schroniskach w ciągu całego okresu referencyjnego a liczbą zwierząt adoptowanych, padłych, poddanych eutanazji i zbiegłych. Po uwzględnieniu powyższych danych, na koniec 2020 r. w schroniskach dla zwierząt pozostało 24 248 psów (o 8 798 mniej niż w 2019 r.) oraz 5 778 kotów (o 116 więcej niż w 2019 r.).

5. Kontrole w zakresie spełniania przez schroniska dla zwierząt szczególnych wymagań weterynaryjnych

Zgodnie z instrukcją Głównego Lekarza Weterynarii Nr GIWz.420/AW-32/11 z dnia 20 maja 2011 r. *w sprawie postępowania powiatowych lekarzy weterynarii przy przeprowadzaniu kontroli schronisk dla zwierząt*, powiatowi lekarze weterynarii powinni przeprowadzać minimum dwie kontrole danego schroniska w ciągu roku.

W 2020 r. organy Inspekcji Weterynaryjnej przeprowadziły w schroniskach dla zwierząt 435 kontroli planowanych i 195 kontroli doraźnych. Na 630 przeprowadzonych kontroli, 108 miało wynik negatywny.

Nieprawidłowości stwierdzono w 71 schroniskach dla zwierząt, wobec których zostało wszczęte postępowanie administracyjne lub wydano zalecenia pokontrolne. Wykonanie zaleceń i nakazów odbywało się w ramach kontroli sprawdzających, których w 2020 r. wykonano 84.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły:

- właściwego pomieszczenia do wykonywania zabiegów lekarsko-weterynaryjnych – w 18 schroniskach;
- pieca do spalania zwłok lub chłodni do przetrzymywania zwłok – w 15 schroniskach;
- programu dezynsekcji i deratyzacji w 7 schroniskach;
- pomieszczeń dla suk z oseskami– w 6 schroniskach;
- pomieszczenia do przechowywania produktów leczniczych weterynaryjnych – w 6 schroniskach;
- odpowiednich pomieszczeń do utrzymywania osobno kotów i kotek – w 5 schroniskach.

6. Immunoprofilaktyka w schroniskach dla zwierząt

Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi *w sprawie szczególnych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt*, zarówno psy, jak i koty przebywające w schronisku, powinny być zaszczepione przeciwko wściekliźnie. W 2020 r. we wszystkich schroniskach, w których przebywały psy, była prowadzona profilaktyka przeciwko wściekliźnie, natomiast szczepienia kotów przeciwko wściekliźnie przeprowadzono w 127 spośród 150 podmiotów, w których przebywały koty. W całym okresie referencyjnym przeciwko wściekliźnie zaszczepiono 47 113 psów oraz 9 302 koty.

Na przestrzeni ostatnich lat obserwowana jest tendencja wzrostowa

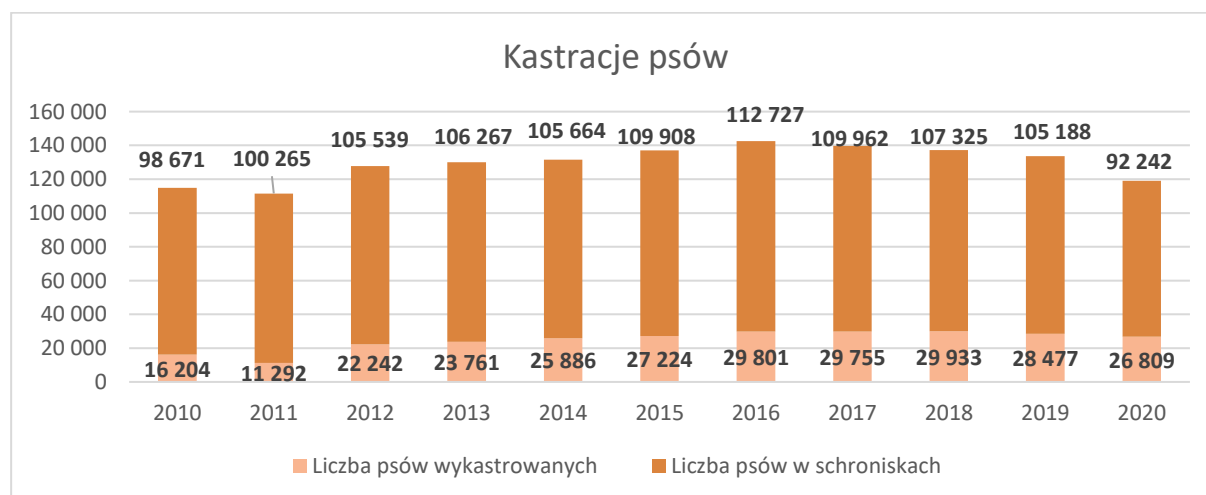
w zakresie prowadzonej w schroniskach dla zwierząt profilaktyki przeciwko innym chorobom zakaźnym niż wścieklizna. W przypadku psów dotyczy to następujących chorób: nosówki, parwowirusy, choroby Rubartha, leptospirozy, natomiast w przypadku kotów - panleukopenii, herpeswirusy i kaliciwirusy. Immunoprofilaktyka tych chorób nie wynika z obowiązujących przepisów prawa, jednakże jest bardzo pożądana z uwagi na ograniczenie ryzyka wystąpienia choroby zakaźnej i związanej z tym śmiertelności w skupiskach zwierząt, szczególnie przy częstej rotacji zwierząt lub przybywaniu nowych osobników.

7. Zabiegi lekarsko - weterynaryjne w schroniskach dla zwierząt

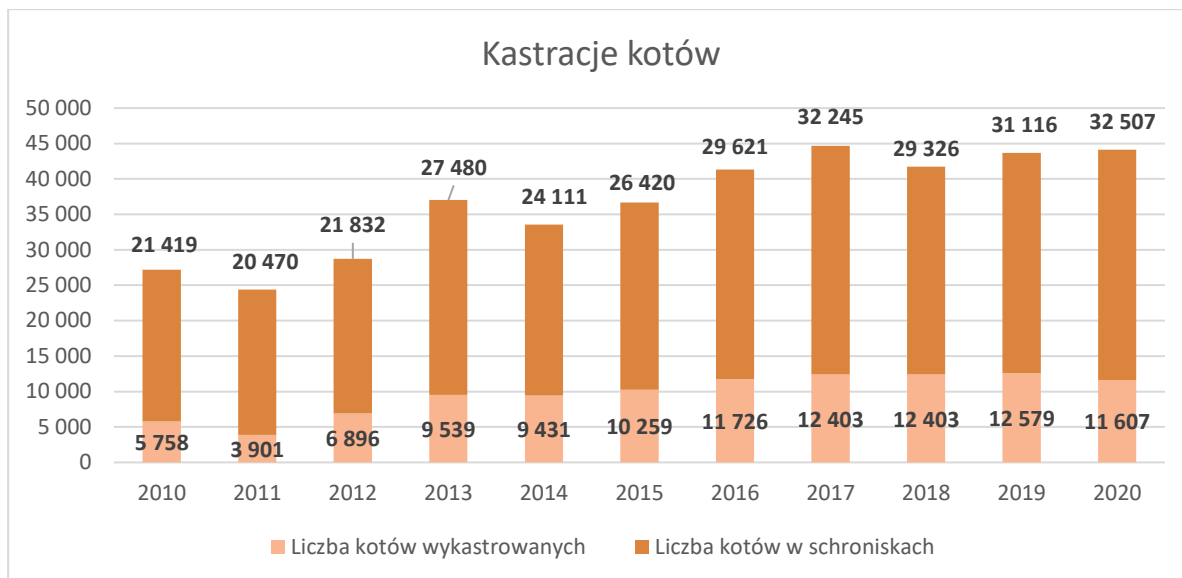
Analiza zabiegów lekarsko - weterynaryjnych w schroniskach dla zwierząt odnosi się do przeprowadzonych zabiegów kastracji zwierząt. W terminologii medycznej, terminem kastracja określa się chirurgiczne usunięcie narządów rozrodczych zarówno u samców, jak i samic.

W schroniskach dla zwierząt w 2020 r. zabiegom kastracji poddano łącznie 26 809 psów, tj. o 1 668 mniej niż w poprzednim roku oraz 11 607 kotów, tj. o 972 mniej niż w roku ubiegłym.

Skalę wykonywania zabiegów kastracji wraz z porównaniem do liczby zwierząt przebywających w schroniskach przedstawiono na poniższych wykresach.

Wykres nr 8. Porównanie liczby psów wykastrowanych z ogólną liczbą psów przebywających w schroniskach. Dane za lata 2012 – 2020

Wykres nr 9. Porównanie liczby kotów wykastrowanych z ogólną liczbą kotów przebywających w schroniskach. Dane za lata 2012 - 2020

Niepokojący jest fakt, że pomimo podejmowanych działań na rzecz walki z bezdomnością zwierząt, liczba psów przebywających w schroniskach cały czas jest wysoka. Jednakże, należy podkreślić, że od 2016 r. liczba psów w schronisku stale spada. Pewnym optymizmem napawa fakt, iż adopcja psów utrzymuje się na poziomie przekraczającym 60% liczby psów przebywających w schroniskach oraz to iż z roku na rok spada śmiertelność psów w schroniskach.

W przypadku kotów liczba zwierząt w schroniskach utrzymuje się przez cały czas na podobnym poziomie, jednak wzrasta liczba adopcji kotów i spada ich śmiertelność w schroniskach.

Należy podkreślić, iż pozbawienie bezdomnych zwierząt zdolności rozrodczych jest jedną z najskuteczniejszych metod kontroli populacji i walki z bezdomnością zwierząt. Mając na uwadze powyższe, iż konieczne jest podejmowanie zdecydowanych działań w zakresie kastracji zwierząt przebywających w schroniskach dla zwierząt, zgodnie z art. 11a ustawy o ochronie zwierząt oraz propagowanie wykonywania tych zabiegów u zwierząt przez ich właścicieli.